

REGULAMIN POLSKICH DRUŻYN STRZELECKICH

Organizacja patriotyczna – niepodległościowa zarejestrowana pod Nr KRS 029064 kontynuująca tradycję powstałej w zaborze austriackim paramilitarnej organizacji wojskowo – niepodległościowej Polskie Drużyny Strzeleckie w latach 1908–1911 we Lwowie.

Oficerowie Polskich Drużyn Strzeleckich wraz z oficerami Związku Strzeleckiego 3 sierpnia 1914 r. pod dowództwem Komendanta Józefa Piłsudskiego wyruszyli z Oleander pod Krakowem w zaborze austriackim do Kielc w zaborze rosyjskim, jako Pierwsza Kompania Kadrowa. Był to pierwszy samodzielny oddział Wojska Polskiego po 100 latach niewoli, maszerujący celem wywołania powstania w zaborze rosyjskim po wybuchu I Wojny Światowej. Stało się to zaczątkiem odzyskania niepodległości Polski i suwerenności Polskiego Narodu. Współcześnie kontynuujemy tradycję naszych przodków dostosowując się do czasów i możliwości, zachowując ciągłość idei patriotyczno – niepodległościowej.

„REGULAMIN POLSKICH DRUŻYN STRZELECKICH” składa się z trzech części:

- I. Regulamin mundurowy.
- II. Regulamin Odznaczeń i Wyróżnień.
- III. Regulamin Awansowy.

„REGULAMIN...” został zatwierdzony 15 grudnia 2006 r. przez Komendanta Głównego Drużyn Strzeleckich i Komendę Naczelną PDS w podpisie:

Gen. bryg. ds. Antoni Heda ps. „Szary”
Gen. bryg. WP Antoni Heda ps. „Szary”

Komendant Naczelny PDS
Gen. bryg. ds. Jan G. Grudniewski
Pułkownik WP Jan G. Grudniewski

Warszawa 15 grudnia 2006 r.

„REGULAMIN...” potwierdzony przez Sąd Rejonowy dla m. Warszawy Woli w dn. 30.06.2015 r. w procesie sądowym Klub Generalów WP kontra Komenda Naczelna PDS, wygranym przez Polskie Drużyny Strzeleckie.

Nr sprawy V W5747/14.

Założenia Ogólne.

„Regulamin Polskich Drużyn Strzeleckich” służy do jednolitego realizowania zadań statutowych poszczególnych oddziałów regionalnych Polskich Drużyn Strzeleckich w Polsce i podobnych organizacji za granicą. Poszczególne oddziały mają dużą samodzielność i swobodę działania, jednak powinny podporządkować się ogólnym zasadom ustalonym przez Komendę Naczelną, która stara się abyśmy byli kontynuatorami tradycji i patriotycznej idei organizacji Polskie Drużyny Strzeleckie zarejestrowanej w 1911 r. we Lwowie w zaborze austriackim.

Wyróżnikiem członków Polskich Drużyn Strzeleckich powinny być następujące cechy: **polski patriotyzm, wiara katolicka i społeczna postawa – wynikająca z wrażliwości społecznej.**

Oddziały Regionalne mają samodzielność decyzji, ale nie są niezależne i powinny przyjmować zwierzchnictwo Komendy Naczelnej PDS. Wnioski na oficerskie stopnie strzeleckie powinny być aprobowane przez Komendę Naczelną aby nie doprowadzić do zaburzenia społecznej piramidy strzeleckiej, uniknąć stronniczości oraz zbytniego zróżnicowania między Regionami PDS. Stopnie podoficerskie nadają samodzielnie tylko uprawnieni regionalni dowódcy.

Polskie Drużyny Strzeleckie były prekursorem stroju i oznaczenia hierarchii starszeństwa w powstałym w 1918 r. Wojsku Polskim, który to sposób był wzorcem dla Ludowego Wojska Polskiego i współczesnego Wojska Polskiego.

W związku z amerykizacją ubiorów obecnego Wojska Polskiego i możliwymi dalszymi przemianami w ubiorze żołnierzy zalecamy polowe i służbowe stroje organizacyjne Polskich Drużyn Strzeleckich wzorować na mundurach starszych typów i oznaczeniach Ludowego Wojska Polskiego jako najbardziej zbliżonych do tradycji i umundurowania przedwojennego Wojska Polskiego.

Należy do nich:

- pas główny biodrowy;
- oznaczenie hierarchii na pagonach munduru, ubioru w formie belek i gwiazdek, nasuwki na pagony w kolorze czarnym z oznaczeniem DS;
- czarne nakrycie głowy i czarny podkoszulek na stroju polowym i służbowym;
- amarantowe naszywki z napisem POLSKIE DRUŻYNY STRZELECKIE na lewym rękawie i froncie ubioru,

Dla podkreślenia ciągłości historycznej z oddziałami partyzanckimi Ziemi Świętokrzyskiej dowodzonymi przez wybitnego dowódcę partyzanckiego Antoniego Heda „Szary” tzw. „szarakami” przyjmuje się w stroju polowym nakrycie głowy w formie czarnego beretu i czarnego podkoszulka dla ubiorów polowych i służbowych. Ubiór polowy typu militarnego może się różnicować w związku z możliwą dostępnością ubiorów na ogólnodostępnym rynku, kierując się kolorem zbliżonym do: moro, khaki, czy zielonym. Fakt, że umundurowanie i wyposażenie strzelcy PDS kupują na własny koszt powoduje pewną dowolność ubioru, nie odbiegającą zbyt daleko od pojęcia: „ubiór militarny”

Dla odróżnienia stroju organizacyjnego strzelców PDS od innych strojów instytucji państwowych i organizacji strzeleckich np.: Związku Strzeleckiego, Strzelca, policji, wojska, straży granicznej, straży pożarnej, zakonów umundurowanych, wprowadzony jest kolor historyczny amarantowy (dopuszcza się bordowy) z napisem POLSKIE DRUŻYNY STRZELECKIE. Dla odróżnienia orzełka na nakryciu głowy od orzełków innych formacji mundurowych wprowadzony jest orzełek z tarczą amazonek z literą duże „S” w środku. Nie określa się typu orzełka ale zaleca się zbliżony do orła państwowego.

Nazwy stopni strzeleckich jako nazwy organizacyjne, odróżnia się od podobnych stopni hierarchicznych: Związku Strzeleckiego, policyjnych, wojskowych, strażackich, czy zakonnych pisanych w skrócie „ds.” z kropką, dopuszcza się skrót „DS” bez kropki. Nie należy w jednym dokumencie mieszać sposobów oznaczeń. Pełna nazwa stopnia uzupełniona jest nazwą „Drużyn Strzeleckich” pisane jako imię własne z dużej litery np.: „**Sierżant Drużyn Strzeleckich**” – **sierżant ds.**, „**Porucznik Drużyn Strzeleckich**”, – **por. ds.**, „**Major Drużyn Strzeleckich**” – **mjr ds.**, **Generał Brygady Drużyn Strzeleckich** – **gen. bryg. ds.**

I. REGULAMIN MUNDUROWY

Typy ubiorów mundurowych:

1. Mundur polowy – służbowy Polskich Drużyn Strzeleckich;
2. Mundur wyjściowy – galowy Polskich Drużyn Strzeleckich.

1. Mundur polowy – służbowy Polskich Drużyn Strzeleckich

Mundur polowy służbowy jest ubiorem zasadniczym dla Polskich Drużyn Strzeleckich i noszony zależnie od okoliczności w lepszym czy bardziej używanym stanie na ćwiczeniach.

Strzelcy (uczestnicy, podoficerowie i oficerowie) noszą umundurowanie wojskowe typu plamiak lub moro według wzoru obowiązującego w Ludowym Wojsku Polskim. Mundur składa się z **bluzy mundurowej, pasa biodrowego, spodni, beretu koloru czarnego lub bordowego dla oddz. specjalnych, zielonej furażerki, butów skórzanych ogólnie – militarych** dostępnych w ogólnej sprzedaży czy demobilu.

Mogą to być mundury polowe wyprzedawane przez wojskowe agencje z zbędnych zapasów wojskowych ale też z zapasów armii ościennych w kolorze khaki czy moro, plamiak. Mogą być stroje typu militarycznego szycie obecnie przez przedsiębiorstwa prywatne w związku istniejąca modą na ubiory militaryczne, będące w ogólnodostępnej sprzedaży.

Ubiory strzelców PDS powinny mieć przynajmniej 3 wyróżniki odróżniające nas od innych formacji Związku Strzeleckiego, wojska czy organizacji militarycznych lub rekonstrukcyjnych.

Wyróżniki powinny być w kolorze amarantowym czy bordo. Wyróżniki mogą się od siebie różnić zależnie od regionu czy miejscowości oddziału napisem z nazwą regionu, czy nazwą oddziału ale zbliżonej formie do ogólnie obowiązującej w PDS.

Nasuwki na pagony ze stopniami strzeleckimi powinny być w kolorze czarnym. Przy występowaniu w oddziałach zwartych, oddział trzeba podzielić na pododdziały o w miarę jednolitym umundurowaniu.

Dla odróżnienia się od Wojska Polskiego na mundurze powinny być przynajmniej trzy (3) odznaczenia strzeleckie w kolorze bordowym, względnie amarantowym.

Nasze zorganizowanie, mundury, stopnie organizacyjne, podkreślanie wiary i prężność działania, budzą zazdrość i irytują żyjących jeszcze duchem komuny emerytowanych wojskowych, byłych oficerów politycznych i policjantów. Należy więc łagodzić wszelkie sprzeczności, nie zachowywać się wobec nich wyzywająco a życzliwie.

Przy uczestnictwie w uroczystościach wspólnych z Wojskiem Polskim należy tak usytuować organizacyjnie Strzelców aby być jednoznacznie rozpoznani jako PDS, a nie Wojsko Polskie.

Pod bluzą mundurową zalecane jest noszenie podkoszulka koloru czarnego lub zielonego. W okresie letnim dopuszczalne jest noszenie bluzy – koszuli typu plamiak lub moro z pagonami i odznaczeniami. W okresie jesiennym i zimowym kurtki mundurowej typu plamiak lub moro.

Na berecie lub innym wojskowo podobnym nakryciu głowy umieszczony jest orzełek uwidoczny na godle PDS, lub **S** w tarczy amazonek, oznaki stopni strzeleckich na podobieństwo stopni w LWP na tle w kolorze czarnym. Zaleca się kolor gwiazdek i belek srebrny lub metaliczny.

Na bluzie mundurowej nad górną lewą kieszenią umieszczone są emblematy PDS – naszywka koloru bordowego w kształcie prostokąta o wymiarach dł. 11 cm i szerokości 2 cm z wyhaftowaną srebrną nitką nazwą POLSKIE DRUŻYNY STRZELECKIE.

Na lewym rękawie plamiaka, mora lub gabardyny w mundurze wyjściowym umieszczony jest główny emblemat PDS w kształcie elipsy koloru bordowego wyhaftowany srebrną nitką orzeł strzelecki uwidoczny na godle PDS.

Zaleca się zależnie od okoliczności noszenie nad lewą kieszenią bluzy mundurowej plamiaka lub mora baretek lub odznaczeń państwowych, resortowych lub organizacyjnych.

W wystąpieniach publicznych do munduru typu polowego – służbowego mogą być przymocowane ordery i odznaczenia, jako wyraz uznania osoby, czy organizacji.

Mundur plamiak np.: wz. 93, może być używany jako mundur wyjściowy, o ile nie jest zużyty. W zimie należy używać do munduru panterki z podobnymi oznaczeniami strzeleckimi, ale bez orderów, odznaczeń, czy baretek. Można też występować bez panterki, ale w ciepłym swetrze golfie pod bluzą munduru.

2. Mundur wyjściowy – galowy

W wystąpieniach o dużym ceremonialnym znaczeniu, w kościołach albo na uroczystościach innych organizacji, gdy jesteśmy zapraszani jako goście lub współorganizatorzy, zalecane jest używanie munduru strzeleckiego wyjściowego czy galowego. Galowy to mundur gabardynowy z czapka rogatywką i sznurem stosownym do stopnia strzeleckiego dostępnym w sprzedaży.

Na czapce rogatywce otok powinien być w kolorze czarnym z wyhaftowanym stopniem strzeleckim. Księża mogą używać otoku w kolorze fioletowym (biskupim). Może być też stosowany czarny beret czy zielona furażerka z haftowanym orzełkiem i stopniem strzeleckim. Stopień strzelecki powinien być wyhaftowany na czarnej nasuwce na pagon z symbolem DS. Buty wyjściowe powinny być koloru czarnego. Dla wiekowych kombatantów, naszych członków stosuje się większą dowolność ubioru ze względu na ograniczenia finansowe. Naszywki wyróżników PDS powinny być umieszczone na mundurze galowym podobnie jak na mundurze polowym – wyjściowym.

Zalecane jest, aby Kapelani Polskich Drużyn Strzeleckich w czasie odprawiania Mszy polowych ubrani byli w mundurach wyjściowych, bez nakrycia głowy, ze stulą na ramionach.

W przypadku odprawiania Mszy polowej w kościele występują w stroju jak w mszy polowej na zewnątrz. Zamiast salutowania w czasie uroczystości może być stosowana postawa „Dłoń na sercu”, szczególnie w kościołach dla osób starszych i chorych.

Występując w mundurze strzeleckim należy nosić przy sobie „Legitymację PDS” z wpisem uprawniającym do noszenia munduru strzeleckiego i stopnia organizacyjnego.

II. REGULAMIN WYRÓŻNIEŃ I ODZNACZEŃ

Wyróżnianie jest właściwą formą dopingowania strzelców PDS do zaangażowanego działania na rzecz wypełniania statutowych obowiązków oraz wykazywania własnej inicjatywy i przedsiębiorczości w patriotycznym wpływie na wychowanie młodzieży, czczenie miejsc pamięci narodowej oraz podnoszenia rangi uroczystości patriotycznych i kościelnych w mundurowej oprawie świąt państwowych i kościelnych.

Formy wyróżnień:

1. Nagradzanie wyróżnieniem w formie czytanego rozkazu lub wręczenia dyplomu uznania.
2. Wyróżnienie w formie nadania Odznaczenia Strzeleckiego:
  - **Złotym Krzyżem Oficerskim I i II Klasy,**
  - **Srebrnym Krzyżem Legionowym** zgodnie z „Regulaminem orderowym”.
3. Wyróżnienie w formie nadania stopnia strzeleckiego

Ad. 1 Na uroczystościach strzeleckich czy patriotycznych należy odczytywać rozkazy o wyróżnieniach aktywnych członków, zwracając szczególną uwagę na Dowódców organizujących uroczystości i organizatorów. Forma wyróżnienia powinna być atrakcyjna, podana do publicznej wiadomości, a dyplomy powinny być schludne z dopracowaną szatą graficzną nawiązującą do czasów przedwojennych. Organizowane przy naszym udziale lub przez nas uroczystości nie powinny być monopolizowane przez organizatorów z PDS.

Trzeba dać także możliwość wystąpienia i wyróżnienia innym organizacjom biorącym wspólnie udział w uroczystości.

Odznaczenia strzeleckie

Komenda Naczelna wzorując się na działaniach naszych prekursorów ustanowiła własne odznaczenia strzeleckie dające możliwość uhonorowania wyróżniających się Strzelców, ludzi pomagających nam organizacyjnie a także osób z poza kręgu strzeleckiego zasłużone swą patriotyczną postawą dla Ojczyzny. Jest to też element szerokiego oddziaływania, zachęcający do społecznego zaangażowania oraz naszej misji wyróżniania za zasługi dla Ojczyzny.

Ad. 2.1. Złoty Krzyż Oficerski I klasy 100 lecia Polskich Drużyn Strzeleckich.

Krzyż I klasy ma szarfę na szyję jest najwyższym odznaczeniem strzeleckim. Nominowane mogą być osoby od stopnia strzeleckiego majora wzwyż i od wójta, burmistrza i wyżej. Krzyż nosi się tylko na ważniejszych uroczystościach patriotycznych, świąt państwowych, uroczystościach państwowo– kościelnych. Jest to odznaczenie bardzo cenne, które do 2025 r. może otrzymać Polska nie więcej niż 160 wybitnie zasłużonych osób.

Ad 2.2. Złoty Krzyż Oficerski II klasy 100 lecia Polskich Drużyn Strzeleckich.

Krzyż ma szarfę krótką na pierś a nominowane mogą być wyróżniające się osoby zatwierdzone przez Kapitułę Orderową od podporucznika strzelców wzwyż, osoby z administracji samorządowej pozytywnie współpracujące z Polskimi Drużynami Strzeleckimi lub mającymi wybitną zasługę w działalności patriotycznej oraz opieki nad pomnikami Pamięci Narodowej. Wyróżnieni mogą być osoby mające szczególne zasługi dla Ojczyzny oraz sympatyzujący z nami Kombatanci i Organizacje Patriotyczne. Do 2025 r. może być wyróżnione nie więcej niż 250 osób.

Ad.2.3. Srebrny Krzyż Legionowy 100 lecia Polskich Drużyn Strzeleckich.

Krzyż ma szarfę krótką na pierś i nominowani mogą być wyróżniający się i zasłużeni Strzelcy i Kombatanci zatwierdzeni przez Kapitułę Orderową na wniosek dowódców różnych szczebli. Wyróżnione mogą być nim osoby z administracji państwowej i samorządowej współpracujący z organizacjami strzeleckimi oraz osoby które ze względu na trudności formalne czy polityczne nie podlegają wyróżnieniom, a działają dla dobra Ojczyzny. Nie ogranicza się ilości tych odznaczeń.

W związku z tym, że nasza organizacja PDS nie jest dotowana przez organy państwowe, a w wielu przypadkach traktowana jako opozycyjna wobec władzy, koszty odznaczeń i ich oporządzenia pokrywają zainteresowani, za wyjątkiem osób odznaczonych honorowo, za których koszty odznaczeń pokrywa Komenda Naczelna lub wnioskujące Dowództwa. Odznaczenia oficjalnie mogą być wręczane w godnych warunkach, na patriotycznych i kościelnych uroczystościach w mundurowej, patriotycznej czy kościelnej oprawie.

III. REGULAMIN AWANSOWY

Zasady Ogólne

Jedną z naczelnych zasad psychologii organizacji hierarchicznych jest zasada równej dostępności stanowisk i zaszczytów dla każdego członka Organizacji, po spełnieniu odpowiednich warunków. Najlepiej wyraził ją cesarz Napoleon mówiąc, że „*każdy szeregowiec nosi buławę marszałkowską w plecaku.*” Mówi ona o tym, że prawie wszyscy ludzie munduru dążą do awansu w hierarchii swojej organizacji. Mają swoje marzenia i oczekiwania osiągnięcia jakiegoś poziomu stopnia. Jest to dążenia naturalne i powinno się je zaspokajać w ramach możliwości i rozsądku.

Stopnie strzeleckie na wzór stopni wojskowych w organizacjach mundurowych o hierarchicznej budowie powinny odzwierciedlać piramidowy charakter tej organizacji. Na czubku piramidy jest niewiele osób z wysokimi stopniami, a idąc w dół wzrasta ilość osób z coraz niższymi stopniami. Jest to typowe dla prawidłowej budowy dobrze zorganizowanego społeczeństwa. **Komendant Naczelny ma etat do Generała Brygady / Dywizji Drużyn Strzeleckich (ds. lub DS)**

Odpowiedni stopień nadaje Zarząd Organizacji i Kapituła Awansowa biorąc pod uwagę wykształcenie wojskowe i kwalifikacje. Wyższe stopnie mogą być nadane w wyniku czynnego udziału w wygranej wojnie.

Na ogół co pokolenie (25 lat) piramida społeczna powinna być odtwarzana w procesie dostosowania się do zaistniałych zmian. Organizacja Polskie Drużyny Strzeleckie kultywuje ciągłość historyczną i tradycję ponad 100 letniej organizacji typu wojskowego Polskie Drużyny Strzeleckie, powołaną przez patriotyczną młodzież jeszcze w czasach zaborów w latach 1908–1911 we Lwowie. Odegrała ona podobnie jak „Związek Strzelecki” i „Strzelec” bardzo ważną rolę w odzyskaniu niepodległości Polski w 1918 r. Był to przykład sprawnego samoorganizowania się społeczeństwa polskiego w formacje para-wojskowe, które wybitnie wspomogły w odzyskaniu niepodległości po I Wojnie Światowej i tworzenie administracji państwowej po 1918 r.

Wzorujemy się na przemyśleniach organizacyjnych naszych przodków, a w szczególności na jednym z trzech założycieli PDS, pułkowniku dypl. Henryku Bagińskim, który w opracowaniu wydanym w 1935 r. pt.: „U podstaw Organizacji Wojska Polskiego 1908–1914 r.” opisał prawidłowe tworzenie piramidy społecznej w organizacjach społecznych typu wojskowego.

Wyróżnienia awansem na stopnie strzeleckie powinny być dostosowane do miejsca Strzelca w naturalnej hierarchii organizacyjnej z uwzględnieniem jego pozycji pod względem znaczenia w organizacji, wykształcenia wojskowego i ogólnego, zdolności organizacyjnych i dowódczych oraz przyszłościowego /docelowego/ miejsca w Polskich Drużynach Strzeleckich.

1. Nazwy stopni strzeleckich przyjmuje się na wzór nazw stopni wojskowych w przedwojennym Wojsku Polskim z uproszczonym oznakowaniem w Ludowym Wojsku Polskim, polegającym na oznakowaniu belkami i gwiazdkami na pagonach i nakryciu głowy. Zasadniczo przyjmuje się czarne nasuwki na pagony i belki i gwiazdki na czarnym tle z symbolem DS. Nakryciem głowy może być czarny beret, czy furażerka, albo do stroju galowego rogatywka z czarnym otokiem.

2. Awans na nowy stopień powinien wynikać z zasług patriotycznych Strzelca, dostosowując do jego wykształcenia, pozycji w organizacji i planowanego miejsca w hierarchii. Nie można lekko szafować awansami i odznaczeniami, gdyż rodzi to rozgoryczenie i pogarsza morale Strzelców – Drużynników. Obniża to rangę nadanego stopnia strzeleckiego czy odznaczenia.

3. Należy dbać o Dowódców i Organizatorów aby czuli się docenieni i ich strzelecki stopień odzwierciedlał pozycję w swoim Oddziale. Stopnie najwyższe powinny być rezerwowane dla Komendy Naczelnej i Zastępców Komendanta Naczelnego, dla zachowania prawidłowości „piramidy społecznej”. **Przyjmuje się zwyczajowo, że z chwilą naznaczenia na Komendanta Naczelnego PDS, osoba wybrana przez Zarząd Organizacji PDS (jeżeli ma wyższe wykształcenie) otrzymuje stopień Generała Brygady Drużyn Strzeleckich, co Zarząd wyraża w dokumencie Nominacyjnym. Kolejne awanse są zależne od zasług i etatu.**

4. Księża Kapelani jako mający wyższe wykształcenie powinni być awansowani od stopnia kapitana Drużyn Strzeleckich wzwyż. Księży kapelanów PDS należy otoczyć szczególnym szacunkiem i opieką przez Dowódców Oddziałów jako przewodników duchowych.

5. W Polskich Drużynach Strzeleckich obowiązują zasady koleżeństwa, opierające się na szacunku i lojalności dla dowódców, przełożonych i starszych stopniem oraz uszanowania i przyjaznego podejścia wyższych stopniem i stanowiskiem wobec podwładnych i niższych stopniem.

Nominacje na wyższy stopień oficerski mogą być nadawane co 3 – 4 lata, a w międzyczasie powinno się zasłużone osoby wyróżniać odznaczeniami strzeleckimi lub innych organizacji.

Nie powinno się awansować na wysokie stopnie osoby bez odznaczeń strzeleckich. Stopnie podoficerskie mogą być nadawane częściej dla zachęty do większego zaangażowania.

W miarę zmian w stanie ilościowym PDS i zmian w jej celach, Zarząd Stowarzyszenia (Komenda Naczelna) powinna wewnętrznymi zarządzeniami dostosowywać organizację PDS do bieżących warunków otoczenia.

*Za zgodność: Komendant Naczelny PDS gen. dyw. ds. Jan G. Grudniewski
Warszawa 11 listopada 2015 r.*